

Sygn. akt **IC 1500/11**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:		SSO Urszula Wiewióra
Protokolant:		Agnieszka Dymitroca

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2013r. w Jeleniej Górze na rozprawie

sprawy z powództwa **M. J.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego (...) Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. J. kwotę 180 000 zł (sto osiemdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 18.12.2009r. do dnia zapłaty

II. w zakresie żądania kwoty 2109,60 zł postępowanie umarza,

III. dalej idące powództwo oddala,

IV. zasądza od pozwanego (...) Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. J. kwotę 12 163 zł (dwanaście tysięcy sto sześćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IC 1500/11

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. na jego rzecz:

- 250.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18.12.2009r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,

- 15.609,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18.12.2009r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania, to jest kosztów poniesionych w związku ze sprawowaniem nad powodem opieki w okresie 14.07.2008-14.07.2009r.,

- 14.392,61 zł tytułem odsetek ustawowych liczonych od bezspornej i wypłaconej kwoty 130.000 zł od dnia 28.07.2008r. do dnia 19.06.2009r. za nieterminową likwidację szkody wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

- ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku z 26.03.2008r.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 14.417 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że 26.03.2008r. powód uległ wypadkowi samochodowemu, którego sprawcą był S. A. kierujący pojazdem ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej (OC) u pozwanego. Powód doznał poważnych uszkodzeń ciała, w tym rozpoznano u niego krwiak śródmózgowy prawej okolicy czołowej, niewydolność oddechową, złamanie wieloodłamowe ramienia prawego, kości łokciowej prawej. Poddawany był wielokrotnie zabiegom operacyjnym oraz rehabilitacji. Dalej strona powodowa podniosła, że pomimo długotrwałego leczenia powód nie odzyskał dawnej sprawności – jest ograniczony ruchowo, cierpi na bóle głowy, zaburzenia mowy, jest niestabilny emocjonalnie, ma zniekształconą twarz, jest niezdolny do pracy. Diametralnej zmianie uległo jego dotychczasowe życie. Mając na uwadze powyższe powód podnosił, że dotychczas wypłacona przez pozwanego kwota 170.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest zbyt niska i wniósł o zasądzenie dalszej kwoty 250.000 zł. W zakresie odszkodowania strona powodowa wskazała, że pozwany w sposób nieuprawniony przyjął, że powód wymagał w okresie leczenia opieki jedynie w wymiarze 2 godzin dziennie. W ocenie strony powodowej w okresie ponad jednego roku od wypadku powód wymagał całodobowej opieki. Żona powoda, wykwalifikowana pielęgniarka, aby opiekować się małżonkiem przebywała na urlopie bezpłatnym. Powód żądał odszkodowania z tytułu kosztów opieki w wysokości zarobków utraconych przez jego żonę, która uzyskiwała wówczas wynagrodzenie w kwocie 1.885,80 zł, za okres 14.07.2008-14.07.2009r. pomniejszonych o kwotę dotychczas wypłaconą z tego tytułu, to jest 7.020 zł.

Pozwany (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Strona pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności gwarancyjnej za wypadek, natomiast podnosiła, że dotychczas wypłacone powodowi zadośćuczynienie jest wystarczające i odpowiednie do zakresu doznanego przez niego uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia. Ponadto strona pozwana zakwestionowała termin naliczania odsetek od roszczenia o zadośćuczynienie, z uwagi na nieuzasadnienie przez powoda terminu początkowego ich liczenia. Pozwany zakwestionował także wysokość odszkodowania, uznając je za nazbyt wygórowane, kwestionował stawkę przyjętą przy wyliczeniu kosztów opieki. Ponadto pozwany zakwestionował zasadność naliczania odsetek od dnia 28.07.2008r.

Na rozprawie w dniu 16.01.2012r. pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie żądania zasądzenia odsetek za okres od 28.07.2008r. do 28.10.2008r. w związku z tym, że pozew wpłynął do sądu orzekającego 24.10.2011r., a termin przedawnienia wynosi 3 lata.

Strona powodowa wskazała, że, zasądzona na rzecz powoda w wyroku karnym kwota 5.000 zł zadośćuczynienia została uwzględniona przy określeniu żądania pozwu (k. 103).

W piśmie z 20.01.2012r. powód przedstawił wyliczenie w zakresie kosztów opieki, podając, że:

- w okresie od 27.05.2008r. do 04.09.2008r., to jest przez 100 dni powód wymagał 4 godzin opieki, co przy koszcie 1 godziny wynoszącym 19 zł, daje kwotę 7.600 zł,

- w okresie 17.10.2008r. do 31.12.2008r. 5.700 zł (75 dni x 4 h x 19 zł)

- w okresie od 01.01.2009r. do 10.07.2009r. 7.220 zł (190 dni x 2 h x 19 zł),

co łącznie wynosi 13.500 zł.

W oparciu o powyższe wyliczenie powód ograniczył żądanie pozwu w zakresie zwrotu kosztów opieki do kwoty 13.500 zł (k. 111-113).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26.03.2008r. na drodze krajowej nr (...)w gminie (...)S. A.naruszył nieumyślnie zasady ruchu drogowego w ten sposób, że kierując samochodem ciężarowym marki M., nr rej. (...)z naczepą, nie dostosował prędkości i techniki jazdy do niekorzystnych warunków drogowych, spowodowanych intensywnymi opadami śniegu i jego zaleganiem na jezdni, w wyniku czego kierowany przez niego pojazd wpadł w poślizg podczas manewru hamowania na łuku drogi, a następnie zjechał na przeciwny pas ruchu, zderzając się z prawidłowo jadącym samochodem marki M. (...)nr rej. (...), wskutek czego kierowca tego pojazdu M. J.doznał obrażeń ciała w postaci krwiaka śródmózgowego okolicy czołowej, krwawienia podpajęczynowego, ostrej niewydolności oddechowej, złamania wieloodłamowego lewej kości ramiennej, rany tłuczonej stawu kolanowego lewego i innych skutkujących spowodowaniem choroby realnie zagrażającej życiu.

Za opisany wyżej czyn z art. 177 § 1 i 2 k.k. S. A.wymierzono karę 1 roku 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 3 lata. Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego tytułem zadośćuczynienia za ciężki uszczerbek na zdrowiu nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego M. J.w kwocie 5.000 zł (wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 04.09.2008r., sygn. akt II K 133/08).

(wyrok k. 14)

Bezpośrednio po wypadku powód przewieziony został do Szpitala w B.na Oddział (...). Był nieprzytomny, zaintubowany, wentylowany mechanicznie. Wykonano u niego badanie TK głowy, prześwietlono, był konsultowany neurochirurgicznie, ortopedycznie, chirurgicznie. W tym samym dniu, to jest 26.03.2008r. powód został przewieziony do (...)Szpitala (...)we W., na Oddział (...), gdzie przebywał do 04.04.2008r.

U powoda rozpoznano: krwiak śródmózgowy okolicy czołowej prawej oraz lewej, krwawienie podpajęczne, niewydolność oddechową ostrą, złamanie wieloodłamowe kości ramiennej lewej, złamanie M. przedramienia lewego, zwichnięcie głowy kości promieniowej, ranę tłuczoną stawu kolanowego prawego.

W dniu 27.03.2008r. wykonano u powoda repozycję zamkniętą złamania trzonu kości ramieniowej, stabilizację prętą R., repozycję otwartą zwichnięcia łokcia i złamania kości łokciowej, stabilizację dwoma prętami K.i pętlą W., stabilizację kości promieniowej drutem K..

Dnia 01.04.2008r. wykonano u powoda artroskopię i artrotomię przyśrodkową kolana prawego, reinsertację (...) do przyczepu dalszego, szycie (...) oraz torebki stawowej od strony przyśrodkowej.

W okresie 04.04.2008r. – 17.04.2008r. powód został przekazany na Oddział (...)(...). Następnie od 17.04.2008r. do 26.05.2008r. powód przebywał na Oddziale (...), gdzie był rehabilitowany w warunkach stacjonarnych. Stwierdzono u niego zaburzenia pamięci bezpośredniej oraz z krótkim odroczeniem czasowym, zarówno materiału werbalnego jak i niewerbalnego, mało efektywny proces uczenia się nowych informacji, deficyty w zakresie procesów uwagi, osłabienie abstrakcyjnego myślenia.

W okresie 05.09.2008r. – 16.10.2008r. powód ponownie przebywał na Oddziale (...)Szpitala (...)we W.. Był poddawany rehabilitacji (m.in. pionizacja i nauka poruszania się). W trakcie pobytu usunięto gips kończyny górnej lewej, zaopatrzone go w ortezę kończyny górnej lewej i ortezę kończyny dolnej prawej. Prowadzono kompleksową rehabilitację leczniczą, wdrożono terapię zaburzonych funkcji poznawczych. Spionizowanopowoda, uzyskując chód przy asekuracji kulą łokciową. Powód został wypisany do domu z zaleceniem dalszego usprawniania w warunkach ambulatoryjnych oraz domowych, pozostawiania pod kontrolą neurologiczną oraz ortopedyczną.

Powód w okresie 13.07.2009r. – 16.07.2009r. przebywał na Oddziale (...)(...)(...)Szpitala (...)we W.. Operacyjnie usunięto łączniki metalowe z lewej kości ramiennej, lewej kości łokciowej, nasady bliższej prawej kości piszczelowej. Został wypisany do domu z zaleceniem ograniczenia chodzenia do czasu wygojenia się ran, ćwiczeń wg. instruktarzu, zmiany opatrunków co 2-3 dni, (...) podskórną przez 14 dni.

W okresie 09.11.2009r. – 19.11.2009r. powód przebywał w (...)Szpitalu (...) w B.z rozpoznaniem organiczne zaburzenia osobowości i zachowania, organiczne zaburzenia nastroju. Wdrożono u niego leczenie farmakologiczne i terapeutyczne. Wypisano z zaleceniem dalszego leczenia ambulatoryjnego.

Powód kontynuuje leczenie psychiatryczne, pozostaje pod kontrolą neurochirurga, ortopedy.

(karty informacyjne przebiegu leczenia powoda k.15-45)

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej (...) we W.z 26.02.2009r. zaliczono powoda do I grupy inwalidzkiej (całkowita niezdolność do pracy), co potwierdzono w kolejnym orzeczeniu z 20.06.2010r.

(orzeczenia k. 46, 51)

U powoda w związku z wypadkiem z 26.03.2008r. wystąpiły organiczne, ciężkie zaburzenia zachowania i emocji, encefalopatia pourazowa oraz obniżenie poziomu intelektualnego pourazowe – ośpienie.

Wypadek któremu uległ powód i doznane obrażenia mózgu (centralnego układu nerwowego) spowodowały obniżenie sprawności intelektualnej do poziomu pogranicza upośledzenia umysłowego. Znacznemu obniżeniu uległy funkcje psychiczne związane z wyższymi procesami umysłowymi, to jest myślenie słowno-pojęciowe, abstrakcyjne, zdolność uogólniania, myślenie analityczno-syntetyczne oraz percepcja wzrokowa i koordynacja wzrokowo-ruchowa. Negatywne zmiany uwidoczniły się również w zakresie sprawności pamięci świeżej i trwałej.

W zakresie funkcjonowania osobowościowego uwidoczniają się zmiany charakterologiczne i emocjonalne, związane głównie z obniżoną sprawnością (...) i dotyczą głównie krytycznego odniesienia się do siebie i własnej sytuacji oraz relacji z innymi. Powód jest bezkrytyczny wobec własnej sytuacji życiowej. Mimo ewidentnych dowodów znacznie obniżonej sprawności psychicznej i fizycznej nie jest w stanie krytycznie odnieść się do własnych możliwości w zakresie codziennego funkcjonowania czy też podjęcia pracy.

Doznany uraz głowy skutkował nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów poznawczych (m.in. zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia procesów pamięci, postrzegania, myślenia), a także zaburzeniami w funkcjonowaniu sfery emocjonalnej i psychospołecznej (drażliwość, niecierpliwość, łatwe okazywanie gniewu czy złości – nawet z błahych powodów, obniżony próg tolerancji na frustrację, wysoka reaktywność, obniżony krytycyzm, nie przewidywanie skutków podejmowanych aktywności).

Wskazane zaburzenia emocjonalne i osobowościowe mają cechy charakteropatii pourazowej. Uniemożliwiają powodowi samodzielną egzystencję – wymaga on pomocy w codziennych czynnościach życiowych. Obraz psychopatologiczny prezentowanych zaburzeń w sferze intelektu, emocji i osobowości uprawnia do wniosku, że zmiany pourazowe mają charakter trwałe i nieodwracalne. Powód ze względu na stan psychiczny i prezentowane zaburzenia nie jest w stanie podjąć jakiegokolwiek pracy.

Zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2002r. nr 234, poz. 1974), u powoda stwierdzono 100 % uszczerbku na zdrowiu w odniesieniu do stanu jego zdrowia psychicznego – pkt 9a.

(opinia biegłych z zakresu psychologii M. G. oraz z zakresu psychiatrii lek. med. D. J. k. 132-137, opinia uzupełniająca k. 169)

W związku z wypadkiem u powoda ograniczona jest ruchomość lewego stawu barkowego – odwodzenie zginania do kąta prostego. Występuje deficyt wyprostowania lewego stawu łokciowego wielkości 30 stopni. Osłabiony jest odruch ścięgniasto-okostnowy prawej kończyny górnej. W obrębie lewego ramienia i prawego przedramienia widoczne są

blizny pooperacyjne. Przy ruchach w prawym stawie kolanowym występuje trzeszczenie. Umiarkowana niestabilność przednio-przyśrodkowa więzadłowa.

Z punktu widzenia ortopedii powód ma ograniczoną zdolność do pracy z powodu trwałego uszkodzenia narządu ruchu z ograniczeniem sprawności obu kończyn górnych i prawego stawu kolanowego.

Stan narządu ruchu nawet przy prowadzonej stale rehabilitacji ruchowej nie ulegnie zasadniczej poprawie.

Zakres opieki podany w piśmie z 20.01.2012r., to jest przez 4 godziny dziennie w okresie 27.05.2008r. do 04.09.2008r. i 17.10.2008r. do 31.12.2008r. oraz przez 2 godziny dziennie w okresie od 01.01.2009r. do 10.07.2009r., odpowiada realnym potrzebom opieki nad pacjentem po ciężkim urazie mózgowym i narządu ruchu, kiedy przebywał w domu pomiędzy okresami hospitalizacji.

Uszczerbek na zdrowiu powoda biorąc pod uwagę uszkodzenia narządu ruchu wynosi:

- złamanie kości ramiennej lewej – 10 % (pkt 113a),
 - złamanie kości łokciowej lewej ze zwłknięciem głowy kości promieniowej 10 % (pkt 123a), 10 % (pkt 117a),
 - uszkodzenie więzadeł prawego stawu kolanowego z niestabilnością stawu i objawami pourazowej chondromalacji 15 % (pkt 156),
- łącznie 45 %.

(opinia biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii lek. med. R. B. k. 170-171)

Stwierdzona u powoda niewielka wada wzroku (mała krótkowzroczność z astygmatyzmem oka prawego, mały astygmatyzm oka lewego) nie pozostaje w związku z wypadkiem z 26.03.2008r.

(opinia biegłego zakresu okulistyki lek. med. E. K. k. 201)

Przebyty przez powoda uraz czaszkowo-mózgowy z poważnym uszkodzeniem płatów czołowych i krwotokiem podpajęczynówkowym skutkowało trwałym uszkodzeniem mózgu – encefalopatią pourazową.

U powoda występują zaburzenia neurologiczne w postaci: asymetrii ust, zaburzeń mowy, objawów deliberacyjnych, niepewność w próbach zbornościowych, śladowe objawy B., próba R. i chód nieco chwiejne.

Zaburzenia koordynacji ruchów wraz ze spowolnieniem ruchowym utrudniają swobodne poruszanie się powoda.

W obrazie klinicznym na plan pierwszy wysuwają się psychopatologiczne objawy zespołu czołowego (spowolnienie, poważne zaburzenia funkcji wykonawczych i osobowościowe).

Z neurologicznego punktu widzenia trwały uszczerbek na zdrowiu wynosi 60 % (pkt 9b).

Objawy występujące u powoda są utrwalone. Istotna poprawa stanu zdrowia jest mało prawdopodobna.

(opinia biegłego z zakresu neurologii dr n. med. M. B. k. 228-229, opinia uzupełniająca k. 297)

Powód M. J. w dacie wypadku miał (...) lat, miał żonę i dwoje dzieci. Był policjantem. Nie chorował, był sprawny umysłowo i fizycznie. Cechował go spokój i rozważa. Wykonywana praca zawodowa sprawiała mu satysfakcję. Życie rodzinne układało się zgodnie. Zasadniczo to powód utrzymywał rodzinę, zajmował się finansami, opłacaniem rachunków. Powód aktywnie spędzał wolny czas, między innymi uprawiał turystykę górską. Spotykał się z rodziną i gronem znajomych. Dzieci szanowały go i kochały.

Po wypadku, od marca 2008r. do listopada 2009r. poddawany był leczeniu i rehabilitacji. Dzielił czas między szpital i dom, z powodu wielododłamowych złamań, urazu nogi z trudem się poruszał, za pomocą kul łokciowych. Bez pomocy kul zaczął chodzić dopiero około świąt Wielkanocnych 2009r. Miał kłopoty z koordynacją ruchów np. nie trafił łyżką do ust, musiał uczyć się od początku czynności samoobsługowych, z powodu trudności z zachowaniem równowagi zdarzało się, że nie trafił w drzwi, mylił kierunki.

Podczas pobytów w domu opiekę nad nim pełniła żona. W związku z tym wzięła roczny bezpłatny urlop w okresie 14.07.2008r. – 14.07.2009r. W okresie styczeń – kwiecień 2008r. W. J. uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 2.146 zł netto, pracowała w (...). Z wykształcenia jest pielęgniarką.

Poważnym zmianom uległo zachowanie powoda. Stał się drażliwy, często wpada w złość, używa wówczas wulgaryzmów, z czego nie zdaje sobie sprawy. Nawet dzwoniący telefon potrafi wyprowadzić go z równowagi. Wzburzony potrafi wyrzucić dzieci z pokoju. Powód ma trudności z wykonywaniem prostych czynności np. obraniem jajka. Nie potrafi przyrządzić sobie posiłków. Ma problemy z pamięcią, nie jest w stanie samodzielnie zrobić zakupów, zapomina co miał kupić. Powód ma zaburzenia łaknienia – gdy zaczyna jeść nie ma poczucia sytości i odwrotnie, czasami nie je cały dzień i nie czuje się głodny. Nie dba o swój wygląd, nie czuje potrzeby zmiany ubrań. M. J. nie jest świadomy stanu swojego zdrowia. Uważa, że jeśli będzie ćwiczył, to wróci do pracy w (...).

Obecnie powód spędza czas głównie w domu, siedzi na kanapie, ogląda telewizję. Niechętnie poddaje się leczeniu, rehabilitacji. Raz w tygodniu na wyraźne życzenie żony chodzi na basen. Z powodem przestali się kontaktować dawni znajomi. Dzieci z trudem znoszą częste zmiany nastroju ojca, napady złości, utraciły z nim dawny dobry kontakt. Powód ma poczucie żalu w związku ze swoją obecną sytuacją życiową.

Przyjmuje leki: (...) oraz (...) (na uspokojenie).

(zaświadczenie o zarobkach k. 77; dyplomy k. 78-80; podanie o urlop k. 81; zeznania świadków W. J. k. 116v-118, A. J. e-protokół z 18.03.2013r. 00:10:35-00:20:38, k. 250; przesłuchanie powoda k. 118-118v)

W dacie wypadku samochód ciężarowy marki M., nr rej. (...), którym poruszał się sprawca wypadku z 26.03.2008r. ubezpieczony był z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego.

(bezsporne)

Pismem z 24.04.2008r. strona powodowa wniosła do pozwanego pismo o wszczęcie likwidacji szkody i wypłacanie w terminie 30 dni bezspornej kwoty zadośćuczynienia w wysokości 45.000 zł.

Pismem z 16.05.2008r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty:

- 150.000 zł zadośćuczynienia oraz zwrotu kwot z tytułu kosztów leczenia, dojazdów, uzyskania dokumentacji medycznej, pełnomocnika.

Decyzją z 26.06.2008r. pozwany przyznał powodowi zadośćuczynienie w wysokości 20.000 zł, zwrot kosztów leczenia (551,76 zł) oraz przejazdów (369 zł). Pozwany wypłatę pozostałych kwot uzależnił od przeprowadzenia badań lekarskich przez lekarza ortopedę i neurologa.

Pismem z 15.07.2008r. (doręczonemu 29.07.2008r.) pełnomocnik pozwanego wezwał pozwanego do wypłaty dalszych kwot tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania w tym:

- 130.000 zł zadośćuczynienia.

Pismem z 26.08.2008r. (doręczonemu 29.08.2008r.) pełnomocnik powoda ponownie wezwał pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 130.000 zł oraz odsetek ustawowych z tytułu zwłoki w zapłacie zadośćuczynienia za okres 06.06.2008r.- 30.06.2008r. w kwocie 163,8 zł.

W toku postępowania likwidacyjnego powód badany był przez komisje lekarskie w dniach: 19.03.2009r. (ortopeda traumatolog), 25.03.2009r. (neurolog) oraz 14.04.2009r. (psychiatra).

Decyzją z 19.06.2009r. pozwany przyznał powodowi dalszą kwotę zadośćuczynienia w wysokości 130.000 zł oraz 6.168,81 zł kosztów leczenia i 1.548 zł z tytułu zwrotu kosztów przejazdu.

Pismem z 13.11.2009r. (doręczonemu 17.11.2009r.) pełnomocnik powoda wniósł o zapłatę:

- dalszej kwoty zadośćuczynienia w wysokości 270.000 zł,
- odsetek ustawowych z tytułu nieterminowej likwidacji szkody liczonych od kwot: 130.000 zł, 6.168,81 zł, 1.541 zł,
- zwrot kosztów opieki osoby trzeciej w wysokości 22.629,60 zł.

Decyzją z 18.12.2009r. pozwany przyznał powodowi odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów opieki w wysokości 7.020 zł. W wyliczeniu pozwany przyjął, że po opuszczeniu (...) Szpitala (...) we W. powód wymagał przez 6 miesięcy opieki w wymiarze 4 godzin dziennie, zaś od 01.01.2009r. do 31.08.2009r. pozwany wymagał 2 godzin opieki dziennie. Pozwany przyjął godzinową stawkę wynagrodzenia w kwocie 6,5 zł.

Decyzją z 14.04.2010r. pozwany przyznał powodowi dalszą kwotę zadośćuczynienia w wysokości 20.000 zł.

(decyzje k. 68-70, 74; odwołanie k. 71-72; potwierdzenie odbioru k. 73)

Pismem z 15.07.2010r. strona powodowa złożyła pozwanemu propozycję zawarcia ugody, w której domagała się między innymi zapłaty tytułem zadośćuczynienia 270.000 zł oraz 8.102,79 zł tytułem kosztów opieki osoby trzeciej.

Pismem z 18.01.2011r. pełnomocnik powoda skierował do pozwanego propozycję ugody w której wnosił o zapłatę dodatkowo 220.000 zł.

(pisma k. 75, 76)

Pozwany tytułem zadośćuczynienia wypłacił łącznie 170.000 zł, zaś z tytułu kosztów opieki osoby trzeciej 7.020 zł.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód domagał się od pozwanego (...) S.A w W.zadośćuczynienia w wysokości 250.000 zł, a także odszkodowania w wysokości 13.500 zł z tytułu zwrotu kosztów opieki, a ponadto 14.392,61 skapitalizowanych odsetek liczonych od kwoty 130.000 zł od dnia 28.07.2008r. do dnia 19.06.2009r. za nieterminową likwidację szkody.

Strona pozwana wnosząc o oddalenie powództwa zarzucała, że dotychczas wypłacona powodowi tytułem zadośćuczynienia kwota 170.000 zł zrekompensowała mu doznaną krzywdę. Ponadto pozwany kwestionował wyliczenie odszkodowania z tytułu opieki podnosząc, że jej rozmiar jest zawyżony, podobnie jak i przyjęta stawka wynagrodzenia w wysokości 19 zł. Pozwany kwestionował także żądanie w zakresie skapitalizowanych odsetek, podnosząc przy tym, że powód nie sprecyzował nawet dlaczego naliczył je od dnia 28.07.2008r. Ponadto podniósł zarzut przedawnienia w zakresie odsetek za okres 28.07.2008r. - 28.10.2008r.

Poza sporem w sprawie były okoliczności w jakich doszło do wypadku drogowego w dniu 26.03.2008r., a także osoba sprawcy, jak i kwestia odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanego. Sprawca wypadku S. A. ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą na zasadzie art. 415 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. Z kolei odpowiedzialność pozwanego opiera się na art. 822 k.c. i art. 9 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t. ze zm.).

Sąd uznał żądanie zadośćuczynienia za zasadne, choć w kwocie niższej od tej, której domagał się powód.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, natomiast wedle art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Ustawodawca przy stylizacji art. 445 § 1 k.c. posłużył się zwrotem „odpowiednia suma”, sam przepis nie zawiera jednak konkretnych czynników, które należałoby mieć na względzie przy ustalaniu wielkości zadośćuczynienia. Stąd też doniosłą rolę w sprawach o zadośćuczynienie odgrywają kryteria wypracowane przez praktykę orzecniczą sądów. Przy ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę zwłaszcza stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie) oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym. Zatem, przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze, że jego celem jest wyłącznie złagodzenie doznanej przez poszkodowanego krzywdy. Zadośćuczynienie z art. 445 k.c. ma charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie jednak wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.11.2007r. V CSK 245/07).

W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę wskazane wyżej czynniki i kryteria, odpowiednią sumą zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę będzie dalsza kwota 180.000 zł, poza wypłaconymi dotychczas 170.000 zł oraz zasądzonymi 5.000 zł nawiązki, łącznie 355.000 zł.

Bezspornie powód wskutek wypadku z 26.03.2008r. doznał uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia. Rozpoznano u niego szereg urazów, w tym: krwiak śródmózgowy okolicy czołowej prawej oraz lewej, krwawienie podpajęczne, niewydolność oddechową ostrą, złamanie wieloodłamowe kości ramiennej lewej, złamanie M.przedramienia lewego, zwichnięcie głowy kości promieniowej, ranę tłuczoną stawu kolanowego prawego. Rozległe obrażenia skutkowały długotrwałym leczeniem, a łączny okres hospitalizacji powoda bezpośrednio po wypadku w (...)Szpitalu (...)trwał 2 miesiące. Następnie jeszcze dwukrotnie był hospitalizowany w tymże szpitalu (05.09.2008r. – 16.10.2008r. oraz 13.07.2009r. – 16.07.2009r.). Z powodu zaburzeń zachowania i osobowości był ponadto hospitalizowany w okresie 09.11.2009r. – 19.11.2009r. w (...)Szpitalu (...) w B.. Zatem jego leczenie trwało ponad rok, w trakcie którego musiał znosić ból fizyczny i cierpienia psychiczne związane z rekonwalescencją, zabiegami rehabilitacyjnymi. Miał poważne trudności w poruszaniu się, związane z zaburzoną koordynacją ruchową, ujawniły się u niego zaburzenia pamięci, mówienia, myślenia.

Wypadek skutkował u powoda, co wynika z opinii biegłych psychologa, psychiatry, neurologa i ortopedy, trwałymi, nieodwracalnymi uszkodzeniami ciała i rozstrojem zdrowia. U powoda wystąpiły organiczne, ciężkie zaburzenia zachowania i emocji, encefalopatia pourazowa oraz obniżenie poziomu intelektualnego pourazowe – otępienie. Obecnie powód funkcjonuje na granicy upośledzenia umysłowego. Doznany uraz głowy skutkował nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów poznawczych (m.in. zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia procesów pamięci, postrzegania, myślenia), a także zaburzeniami w funkcjonowaniu sfery emocjonalnej i psychospołecznej (drażliwość, niecierpliwość, łatwe okazywanie gniewu czy złości – nawet z błahych powodów, obniżony próg tolerancji na frustrację, wysoka reaktywność, obniżony krytycyzm, nie przewidywanie skutków podejmowanych aktywności).

U powoda występują zaburzenia neurologiczne w postaci: asymetrii ust, zaburzeń mowy, objawów deliberacyjnych, niepewność w próbach zbornościowych. Zaburzenia koordynacji ruchów wraz ze spowolnieniem ruchowym utrudniają swobodne poruszanie się powoda. Doznał on trwałego uszkodzenia narządu ruchu z ograniczeniem sprawności obu kończyn górnych i prawego stawu kolanowego.

Dalsze negatywne skutki wypadku to niezdolność do samodzielnej egzystencji z uwagi na zaburzenia emocjonalne i osobowościowe mające cechy charakteropatii pourazowej. Powód jest także niezdolny do pracy, tak z powodu uszkodzenia narządu ruchu, jak i przede wszystkim trwałego uszkodzenia mózgu.

Rozmiar negatywnych zmian w życiu powoda, które pozostają w związku z wypadkiem, dobitnie ukazują zeznania słuchanych świadków – żony i córki powoda, jak i jego samego. Wszak do marca 2008r. był zdrowy fizycznie, odnosił satysfakcję z wykonywanego zawodu policjanta, miał udane życie rodzinne. Obecnie czas spędza głównie w domu, przed telewizorem, żona musi go mobilizować do wszelkiej aktywności, wyjścia z domu. Nie potrafi wykonywać stosunkowo prostych czynności (nawet zrobienie zakupów przekracza jego możliwości), jest drażliwy, ma kłopoty z pamięcią. Przed wypadkiem powoda cechowało spokojne usposobienie, obecnie pod byle pretekstem wpada w złość, używa wulgaryzmów, krzyczy na żonę i dzieci. Musi przyjmować leki na uspokojenie, lecz się psychiatrycznie. Powód wskutek wypadku funkcjonuje na granicy upośledzenia umysłowego i w taki też sposób wyraża swoje emocje, wypowiada się, zachowuje, co wynika nie tylko z opinii biegłych, ale i z jego przesłuchania.

Zaznaczenia wymaga, że dramatycznych i nieodwracalnych zmian w życiu powoda, drastycznego obniżenia jakości jego życia, nie oddadzą procentowe wskazania zawarte w tabelach powołanego w stanie faktycznym załącznika do Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r., które mają jedynie posiłkowe znaczenie.

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd uznał, że dopiero łączna kwota 355.000 zł zrekompensuje powodowi krzywdę i doznane cierpienia. Tym samym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 180.000 zł zadośćuczynienia, co znalazło wyraz w punkcie I wyroku. Łącznie przyznana powodowi kwota zadośćuczynienia będzie sumą odpowiednią do stopnia doznanych przez niego w związku z wypadkiem z dnia 26.03.2012r. cierpień fizycznych i psychicznych oraz ułatwi mu przewyciężenie ujemnych przeżyć związanych ze zdarzeniem i przystosowanie się do zmienionej sytuacji życiowej.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c., zasądzając je od dnia 18.12.2009r. Powód rozszerzył żądanie w zakresie zadośćuczynienia ponad wypłaconą kwotę 150.000 zł pismem z 13.11.2009r., doręczonemu pozwanemu 17.11.2009r., a zatem żądanie zasądzenia odsetek od 18.12.2009r. zasługiwało na uwzględnienie.

Powód na zasadzie art. 444 § 1 k.c. wnosił o zasądzenie na jego rzecz kwoty 13.500 zł tytułem kosztów poniesionych w związku ze sprawowaniem opieki. Bezspornie w pojęciu „wszelkich kosztów” o których mowa w tym przepisie, mieszczą się te związane z opieką i pielęgnacją nad chorym. Powód początkowo utożsamiał te koszty z zarobkami utraconymi przez jego żonę w związku koniecznością wzięcia bezpłatnego urlopu w celu zajmowania się małżonkiem. Jednakże w piśmie z 20.01.2012r. zmienił swoje żądanie w ten sposób, że przedstawił wyliczenie w zakresie kosztów opieki, podając, że w okresie od 27.05.2008r. do 04.09.2008r., to jest przez 100 dni powód wymagał 4 godzin opieki, podobnie w okresie 17.10.2008r. do 31.12.2008r. (75 dni), natomiast w okresie od 01.01.2009r. do 10.07.2009r. (190 dni) wymagał 2 godzin opieki i na tej podstawie oparł swoje wyliczenie przyjmując, że 1 godzina opieki to koszt 19 zł. Biegły z zakresu ortopedii stwierdził w swojej opinii, że podany we wskazanym piśmie procesowym rozmiar opieki nad powodem był zasadny z punktu widzenia doznanych przez niego obrażeń (k. 171). Jednakże powód zobowiązany był również do wykazania zasadności żądania wynagrodzenia w wysokości 19 zł/h, skoro pozwany zakwestionował te wyliczenia, uznając, że odpowiednia będzie stawka 6,5 zł/h (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). W istocie w pozwie pełnomocnik powoda ograniczył się do gołosłownego stwierdzenia, że koszt takiej opieki wynosi 21-27 zł. Również w piśmie z 20.01.2012r. nie wskazał, z czego wynika przyjęta przez niego ostatecznie stawka 19 zł/h. W tym stanie rzeczy, Sąd przy wyliczeniu kosztów opieki przyjął stawkę 6,5 zł/h, skoro powód nie udowodnił, aby uzasadniona była kwota wyższa. Zatem: 175 dni x 4 godziny x 6,5 zł = 4.550 zł oraz 190 dni x 2 godziny x 6,5 zł = 2.470 zł, co łącznie wynosi 7.020 zł, a więc kwotę dotychczas wypłaconą z tego tytułu przez pozwanego. Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił żądanie powoda w zakresie zwrotu kosztów poniesionych z tytułu opieki ponad dotychczas wypłaconą z tego tytułu kwotę.

Kwestią sporną było także żądanie skapitalizowanych odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie kwoty 130.000 zł zadośćuczynienia za okres 28.07.2008r. do dnia 19.06.2009r. W istocie, jak to wynika z art. 109 ust. 1 ustawy

z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych... ubezpieczyciel obowiązany jest wypłacić świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (podobnie art. 817 § 1 k.c.). Jednakże z ust. 2 tego przepisu wynika, że w przypadku gdy wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Funduszu albo wysokości świadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 1, było niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporna część świadczenia powinna być spełniona przez Fundusz w terminie określonym w ust. 1 (tak też art. 817 § 2 k.c.). W ocenie Sądu sytuacja taka miała miejsce w niniejszym procesie. W istocie z uwagi na przedłużające się leczenie powoda i niemożliwość ustalenia wszystkich okoliczności rzutujących na wysokość zadośćuczynienia w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia o szkodzie, nie było podstaw do uznania, że pozwany już w dacie 28.07.2008r. pozostawał w opóźnieniu. Pozwany wypłacił bezsporną kwotę zadośćuczynienia, zwrócił koszty leczenia, a następnie, po przebyciu przez powoda leczenia (które wszak zakończyło się w swojej zasadniczej fazie w lipcu 2009r.) i przeprowadzeniu badań lekarskich, podjął decyzję ustalającą wysokość zadośćuczynienia (decyzja z 19.06.2009r.). Jak zasadnie wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z 18 października 2012r., I ACa 542/12, LEX nr 1237878, bazy Portalu Orzeczeń Sądów Powszechnych dostępnej pod adresem <http://orzeczenia.ms.gov.pl>, „Jakkolwiek roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia jest roszczeniem pieniężnym i najnowsza linia orzecznicza wskazuje, że na podstawie art. 455 k.c. w związku z art. 481 k.c. odsetki należą się od dnia wskazanego w wezwaniu do zapłaty, to zasady tej nie można generalizować, tracąc z pola widzenia indywidualny charakter sprawy. W zależności od poszczególnych stanów faktycznych okoliczności wskazujące na rozmiar krzywdy poszkodowanego mogą mieć charakter dynamiczny.” Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił żądanie powoda w zakresie zasądzenia skapitalizowanych odsetek. Na marginesie wypada zauważyć, że nieskuteczny byłby podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia, albowiem, jak to wynika z art. 819 § 4 k. c., bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do zakładu ubezpieczeń ulega przerwaniu przez zgłoszenie takiego roszczenia, a jego bieg rozpoczyna się na nowo po otrzymaniu przez zgłaszającego pisemnej decyzji o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

Oddaleniu podlegało również żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z 26.03.2008r. (art. 189 k.p.c.). Z treści opinii biegłych powołanych w sprawie wynika, że zmiany w stanie zdrowia mają charakter utrwalony, nie wskazali przy tym, aby w przyszłości mogły się ujawnić inne dolegliwości wynikające z wypadku. Nie było wobec tego podstaw do uznania, aby w przyszłości mogła się pojawić kolejna szkoda wynikająca z wypadku.

Sąd poczynił ustalenia faktyczne na podstawie wskazanych w stanie faktycznym dokumentów urzędowych i prywatnych, a ponadto na podstawie zeznań świadków W. J. i A. J. oraz przesłuchania powoda. Sąd uznał twierdzenia wskazanych osób za wiarygodne, a przy tym korespondujące z innymi dowodami zebranymi w sprawie. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wiarygodności sporządzonych na potrzeby sprawy opinii biegłych. Zostały one sporządzone przez osoby dysponujące fachową wiedzą, są wyczerpujące, spójne, a ponadto zgodnego z zasadami logiki i powszechnej wiedzy. W istocie pozwany kwestionował jedynie ustalenia w zakresie procentowego uszczerbku na zdrowiu, które, jak to zaznaczono wyżej, miały w sprawie posiłkowe znaczenie. Bez wątplenia, czego nie kwestionował i pozwany, uszczerbek na zdrowiu powoda znacznie przekracza 100 %, a zatem jest bardzo ciężki, a przy tym nieodwracalny. Tym samym Sąd, wobec rozstrzygnięcia wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności, oddalił wnioski pozwanego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego neurologa.

Reasumując, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 180.000 zł z ustawowymi odsetkami od 18.12.2009r. do dnia zapłaty (punkt I wyroku).

Wobec ograniczenia przez powoda żądania w zakresie zapłaty kwoty 15.609,60 zł, tytułem zwrotu kosztów opieki, do kwoty 13.500 zł, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w zakresie kwoty 2.109,60 zł (punkt II wyroku).

Dalej idące żądania powoda z powodów wskazanych powyżej podlegały oddaleniu (punkt III wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając. Powód wnosił o zasądzenie łącznie kwoty 280.002,21 zł, zasądzono na jego rzecz kwotę 180.000 zł, a zatem wygrał proces w 64 %, a przegrał w 36 %. Powód poniósł koszty: opłata od pozwu 14.001 zł, koszty opinii biegłych 1.264,11zł, wynagrodzenie pełnomocnika 7.200 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, koszty przejazdów pełnomocnika do siedziby sądu 1.044,75 zł, łącznie 23.526,86 zł ($23.526,86 \text{ zł} \times 64 \% = 15.057 \text{ zł}$). Pozwany poniósł koszty: wynagrodzenie pełnomocnika 7.200 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, koszty przejazdu i inne zgodnie ze złożonym spisem kosztów 822,46 zł, łącznie 8.039,46 zł ($8.039,46 \text{ zł} \times 36 \% = 2.894 \text{ zł}$). Zatem, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu 12.163 zł ($15.057 \text{ zł} - 2.894 \text{ zł} = 12.163 \text{ zł}$).